

В СЕНАТСЬКІЙ ДЕБАТІ ЗГАДУЮТЬ ПРО УКРАЇНУ

ВАШИНГТОН. — В часі дискусії над заграничними справами Америки сенатор Рейнольдс висказав свій погляд, як повинна Америка відноситись до європейських справ, а головне до справи походу Німеччини на схід. Він сказав, що має таке переконання, що Гітлер рушить на схід, щоб захопити Україну. Та він хотів би знати хто спинить Гітлера в тій похіді? „Це не є наша річ, хто“, говорив він. „Я не знаю, хто. І як довго Гітлер не йде на нас, тільки на схід, ми не повинні пхатись носа в ці справи“. В іншому місці сенатор Рейнольдс сказав: „Багато людей говорять про те, що ми повинні здержати диктаторів в Європі. Що це нас обходить? Люди журяться Данією і Голландією. Ми маємо досить власної журби“.

БУРЛИВА ДИСКУСІЯ НАД БУДЖЕТОМ.

ОЛБАНІ. — В стейтській легіслатурі відбулась бурлива дискусія над проектом стейтвого бюджету, в якому є передбачення нових податків, на суму 64 мільйонів доларів. Дві групи за собою горячо дискутували. Одна заступала погляд, що треба накладати дальші податки і витрачувати державний гріш та в той спосіб оживлювати бізнес, друга група була за обмеження державних видатків і зменшення податків. В дебатах прислухувалась чисельно зібрана публіка. Для порядку покликано сто воєнків. Дебата ще не закінчена.

І ТУТ ПОЛІТКЕРИ МАЧАЛИ ПАЛЬЦІ.

НЬО ЙОРК. — Спеціальний прокуратор Еймін подав до відома, що йому вдалось відкрити ще один ганебний вчинок в Брукліні, в який замішаний один визначний місцевий політкер. Цей „політиштен“ вимушував від померлого Костера, чи фактично Музіки, хабарі за ціну мовчанки про його минуле. Музіка в передсмертнім листі жалувалась, що мусів оплачувати окуп за мовчанку. Поліція викрила вже кількох вимушувачів, а тепер поїхала на слід „грубої риби“. Еймін покищо не виявив назвища цього політкера.

СЕНАТ ПІДНІС ЧИСЛО ВОЕННИХ ЛІТАКІВ.

ВАШИНГТОН. — Хоч палата представників означила число воєнних літаків американської армії 5,500, то сенат підніс це число до 6,000. До цієї суми мають добудувати нові літаки, яких бракує.

ЗАГАДКОВЕ ЗАТОПЛЕННЯ КОРАБЛЯ.

ЧЕТАМ (Масачусетс). — Місцева радіо станція перехопила радіо депешу „СОС“ в якій говорилося: „Нас ступувала невідома підводна лодка. Діра під водою. Топимося. Наглі“. Положення затопленого корабля було означене у віддалі 360 миль від островів Азорів. А назва корабля була подана як „Пекк“. Подібну депешу перехопили й європейські станції, але вони також не знають точно до кого належить цей корабель. Інші кораблі, що удалися на місце катастрофи, не застали вже нічого.

ВІДВАЖНА ЖІНКА ПОСТРИЛИЛА БАНДИТА.

НЬО ЙОРК. — До малого склепу з цукорками власниці Антоанетти Дік вдерся молодий 16-літній бандит і з револьвером в руці домагався грошей. Власниця, що має 54 роки, почала випрошуватись, що вона вбога і грошей не має. Тоді молодий бандит почав обшукувати склеп. Але відважна жінка миттю схопила його в пояс і почала з ним боротись. Бандит вдарив її револьвером по голові, та разом револьвер випав йому з рук. Він вибіг на вулицю. Жінка, підійнявши револьвер, побила за ним і на вулиці тяжко його постріляла. Бандит бореться тепер з смертю в шпиталі.

КОМУНІСТИЧНІ ВПЛИВИ В АДВОКАТСЬКІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ.

НЬО ЙОРК. — Тепер вийшло на верх, що на конвенції організації адвокатів і суддів, що відбулась пару днів тому в Шікаго, була бурлива дискусія над тим, що в згаданій організації впливи захопили комуністи й соціал-радикали та створюється в ній робити свою підпольну роботу. Згадана організація налічує 3,400 американських юристів. Найбільші впливи здобули комуністи в ньюйорським і вашингтонським стейті.

ЗЛОЧИННИЙ РЕКОРД БАНДИТА.

НЬО ЙОРК. — Поліція схопила злодія Майкела Конелана, якого власті випустили минулого року з тюрми на „пароль“. Замість поправитись, той спритний злодій знов зачав займатись крадіжками і за 10 місяців поповнив 85 крадіжей, вартості 80 тисяч доларів.

ВЕЛИКИЙ УСПІХ ВИСТАВИ В КАЛІФОРНІЇ.

САН ФРАНЦИСКО. — Впродовж п'яти днів від відкриття світової вистави в Сан Франціско відвідало виставу коло пів мільйона людей. В перший день відвідало 120 тисяч осіб. Це вважають величезним успіхом.

КРИТИКУЮТЬ ШКІЛЬНЕ ОБРАЗУВАННЯ.

НЬО ЙОРК. — В „Тічерс Каледж“, відбулась дискусія представників промислу, праці, молодечих і жіночих організацій про те, як виховувати для нації майбутніх провідників. Загально стверджували, що хоч школи повинні це в теперішній мірі робити, то американські школи цього не виконують. Те виховання, що дають школи, це „маскарада“, гордонні бесідники.

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВИ В САН ФРАНЦИСКО.

У Сан Франціско відкрито світову виставу, звану „Міжнародна Вистава Золотої Брами“. Відкриття доконує губернатор стейту Каліфорнії, Колберт Олсон, вживаючи при цій церемонії висадженого діамантами золотого ключа вартості \$38,000. В перший день вистави її відвідали 120,000 видців. За губернатором на образку стоїть президент вистави, Леленд Котлер.

НАМАГАЛИСЯ ПЕРЕЙТИ В КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Стрийська поліція арештувала за намаганнями перехід у Карпатську Україну Петра Семенюка та Михайла Настерука, обох з Мізоча, пов. Здолбунів. Крім того арештували Михайла Харитона чи п'як Павловича з Драви, пов. Стрий під замітом переведення людей на Закарпаття.

НЕ ВИХОДИТЬ НАДВІР З МОКРОЮ ГОЛОВОЮ!

Найбільша небезпека в зимі — то вийти надвір з мокрою головою. В таку стані можна негайно простудитись, і то так, що й життям можна заплатити за таку нерозвагу. Коли вмивається, то добре витріть і руки і лице, а бо й волосся, нім вийдете надвір!

ТРЕБА ГАРТУВАТИ ТІЛО!

Хто має добре загартоване тіло, той в зимі не боїться хоч би і якого зима, а в літі спеки. До холоду й тепла мають добре загартоване тіло, наприклад, канадійські індіанці. Індіанці часто і серед зими має на собі тільки одні штани... і не простуджуються. Найскорше простуджуються ті люди, що дуже панькаються з своїм тілом і носять в зимі по кілька пар панчів та спіднього білля. Та щоб мати відпорність проти зими й тепла, треба тіло загартувати і до зими й до спеки поступово.

НАГЛА СМЕРТЬ „РЕВНОГО“ СВЯЩЕНИКА.

У православних кругах Холмщини велике враження викликала вістка про наглу смерть декана холмського повіту о. мітрата Івана Карвовського, Померлого декана не долюбляли на Холмщині. У гаряче літо минулого року покійний дістав високе польське державне відзначення.

БІЛЕЦЬКИЙ ЖАДАЄ МІСЦЯ НА ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКА.

На засіданні міської ради Вінниці в понеділок 6. лютого поставив радний Білецький внесок, щоб дарувати в парку Ст. Джан місце на пам'ятник Тараса Шевченка з нагоди 125-тих роковин його уродин.

Рада передала внесок до обміркування парковий раді.

СПІКСЯ ЖИВЦЕМ.

У Рисівлі біля Рівного на Волині спав на гарячій печі Захар Панасюк. Він зачався і спікся живцем. Вранці люди побачили на печі тільки зітліле тіло Панасюка.

ВОЛИНЬСЬКА ЯРИНА ДО АМЕРИКИ.

На Волині перебувало недавно кількох купців з Познаня і Гдині, що займаються вивозом ярини за кордон, щоб зорганізувати вивіз волинських буряків і капусти до Злучених Держав Північної Америки.

АРЕШТУВАННЯ СВЯЩЕНИКА ЗА „НАМІР УТЕКТИ ЗА КОРДОН“.

Поліція з Замостя арештувала сивоволосого православного пароха у Бабицях на Холмщині, о. Івана Которовича, закидаючи йому „намір утекти за кордон“. Місце перебування старенького священика невідоме.

ДІТИ ВТЕКЛИ З „РАЮ“ НА КРИЗІ.

Недалеко міста Сорбки над Дністром, на румунсько-болшевицькому кордоні, прикордонна румунська сторожа витягнула з води 2 дітей, що потопали. Виявилось, що це втікачі з ССРСР. 8-літній Кость Сокив і його 7-літня сестра хотіли видістатись з „раю“ за допомогою льодової криги, що плила Дністром. Уже біля румунського берега крига почала потопати. Діти стали кликати помічч. Тривожні голоси малих бжеців почула румунська прикордонна сторожа та негайно прийшла їм з допомогою.

В ЧІМ СИЛА ЛЮДИНИ?

Сила людського тіла й розуму зростає в міру того, наскільки людина пробудилася до життя. Та знайте, що ми пробуджуємося до ширшого та повнішого життя не тільки тим, що розвиваємо тілесніми вправами тіло та шкільними задачами розум. Ми ще сильніше пробуджуємося до життя тим, що переживаємо. Ми стаємо щасливішими та успішнішими тільки згідно з тим, наскільки ми поглибили і силу свого відчуття, своє сумління. Це ми називаємо зростом духовної сили в людині. Всі дійсно великі люди були не тим тільки славно та великі, що могли глибоко думати, але й тим, що могли глибоко відчувати. Тожі дбайте про розвиток свого тіла і розуму, але ще більше дбайте про поглиблення свого чуття!

СИЛЬНІ ЗУБИ В ЕСКІМОСІВ.

Ті ескімоси, що мають якнайменше зв'язків з білими людьми та з їх поживою, мають надзвичайно здорові зуби. Данський лікар д-р Петерсен, каже, що, наприклад, у Гренландії ті ескімоси, що майже не мають зв'язків з білими людьми, мають надзвичайно здорові зуби. На кожних таких 100 ескімосів припадає ледви два, що мають надпущі зуби. А ті ескімоси, що живуть поміж з білими людьми та їдять і таку поживу, як білі люди, мають загально надпущі зуби. Між такими ескімосами на кожних 100 осіб припадає до 29 осіб із зіпсутими зубами. Тож робить висновок д-р Петерсен, що зуби псує головню така пожива, яку вживаємо, а головню солодощі та на м'ягко варені страви.

НИКОМУ НЕ БАЖАЄМО КОРИТИСЬ...

ХУСТ. — „Нова Свобода“ з 7. лютого б. р. пише в статті п. з. „Батьківщина кличе“ ось що: „Клич Батьківщини й української нації зродив у серцях нашого народу тверду віру в кращу будучність. Нікому не бажано коритись, але хочемо самі на своїй землі бути господарями, самі створювати собі закони й порядки. Наше українське населення є цілком свідоме свого завдання, той праці, яка його очікує“.

ЧАСОПИС ПРО „БАТЬКА ВОЛОШИН“.

На іншим місці читаємо таке: „Уряд Батька прем'єра Волошина зразу здобув собі пошану. Всі наші селяни й робітники зразу стали на його сторону, підтримують його змагання, підпорядковуються його розпорядженням. Наше українське населення зразу зрозуміло, що прийшов уряд на чолі з такою людиною, яка завжди некомпромісно боролась за народні інтереси, що настав час, коли дійсно серйозно ставляться до поліпшення його життя“.

ВІДЗОВА У.Н.О.

ХУСТ. — Українське Національне Об'єднання, вживаючи народні маси голосувати на його лісту, заповів селянам переведення земельної реформи і приділ землі, а робітникам працю при будові залізниць, стацій, будинків і доріг. А до молоді звертається відозва такими словами: „Коли хочеш, щоб у наших урядах не сиділи чужі люди, але сини нашого народу, то голосуй на нашу партію і навчай інших, неслідомих своїх братів, їди в народ, повай, скажи іншим, що буде злочинном, більшим як самогубство, якщо ми тепер не постоїмо за нашу Державу, за нашу владу і за нашу одну-єдину партію“.

ДО ПРАВОСЛАВНИХ.

ХУСТ. — У відозві до православних У.Н.О. підкреслює, що всі ми сини одного народу, що православну віру ніхто не буде переслідувати, бо „православний такий самий українець як і греко-католик“. Є це відповідь на агітацію підпалених агентів, що ширять по селах вісти, що „коли при виборах переможе українська влада, то настане великий утиск православних та що уніяті сплять православні церкви...“.

ПОШТОВІ МАРКИ К. У.

ХУСТ. — Генеральна Дирекція Пошт Карпатської України випустить перші поштові марки Карпатської України. Марки матимуть папір жовтої краски з синім надруком. Ціна 2 корони. Ці марки будуть видані з нагоди першого вчорашнього засідання Першого Союзу Карпатської України. Продаватимуть їх по 5 корон. Надвишка, тобто 3 корони, буде призначена на добродійні цілі.

ЯКЕ ЖИТТЯ, ТАКА СМЕРТЬ.

ХУСТ. — Провідник „чорних сорочок“, що нападів біля Ужгороду на пограничну сторожу Карпатської України, згинув підчас одного з нападів. Називався Іштван Калмар. Був сином рахункового директора в краєвім уряді в Ужгороді, а проводив мадярськими терористами з Радванки. Це ті, що помагають „фенікціям“ прилучити Карпатську Україну до Мадярщини.

НАПРУЖЕННЯ РОСТЕ.

БЕРЛІН. — Німецька преса далі гостро осуджує польську політику супроти німецької меншини. Пише, що в Польщі масово арештують німецьких дівчат, яким закидають, що вони належать до якихсь тайних німецьких організацій.

НЕ ЗМУСИТЕ НАС НЕ ДУМАТИ!

ВАРШАВА. — Ганс Конерт, провідник німецької організації „Дойче Ферайнігунг“, яку в Польщі поляки вважають за про-гітлерівську, заявив польському урядові від імені німців у Польщі: „Можете нас змусити до мовчанки, та не зможете нас до цього, щоб ми перестали думати“.

НЕ РОЗУМІЮТЬ БРИТИСЬКОГО ЗБРОЄННЯ.

БЕРЛІН. — Німецький уряд глядить косим оком на величезну британську програму зброєння. Вона виглядає на те, що Англія готується до війни. Тільки питання: до якої й з ким? Та найгірше те, що й інші держави мусять збільшати зброєння. А це є величезний фінансовий тягар, який готов їх усіх завалити. Це турбує і Німеччину, бо вона, як подають, бореться тепер з великими фінансовими труднощами. Їй бракує чужої валюти, бо підупав вивіз товарів.

ФРАНЦІЯ І ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ.

ПАРИЖ. — Уродини Вашингтона були притокою до дуже поважних урядових заяв, виголошених на бенкеті. Французький прем'єр Даянєлє заповів, що Франція не піддасться ніякому насильству, та що у випадку, коли Франція буде загрожена, ціла нація виявить цілком певно цілковиту солідарність. Далі підкреслив, що в змаганнях до мира під Францією рука в руку з Злученими Державами. Американський амбасадор Буліт заповів, що Злучені Держави не розпочнуть війни з ніякою державою. Вислід був такий, що виходило, що на випадок війни виступлять солідарно три демократичні держави: Англія, Франція і Злучені Держави.

ВІЙНА ВИСИТЬ У ВОЗДУСІ.

ПАРИЖ. — Таке заповідає Пертіна, якого вважають одним з найкращих знавців політичних відносин в Європі. Він каже, що тоталітарні держави поводяться в такий спосіб, неначе вже існувала величезна міжнародна криза.

НЕ ВІДКЛАДАЙМО ПРАЦІ НІ ДОПОМОГИ, ЩО П ТРЕБА ВИКОНАТИ
ТЕПЕР. КОЖНЕ ДІЛО МАЄ СВОЙ ЧАС. ТОМУ СЕЙЧАС ПОСИЛАЙМО ЖЕРТВИ НА УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ У СВІТОВІЙ ВИСТАВІ, НА ТАКУ АДРЕСУ:

NICHOLAS MURASZKO, Treasurer

UKRAINIAN AMERICAN EXPOSITION ASSOCIATION
P. O. Box 1014, Church Street Annex, New York, N. Y.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На шість місяців	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з п'ятниці (з англійською частотою):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На шість місяців	\$1.25	Six months	\$1.25
На три місяці	\$0.75	Three months	\$0.75
В Джерсі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На шість місяців	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

КРУТИ Й ВЕРТИ

Большевицька пропагандистична машинерія, що від якогось часу мовчала, гейби води в рот набрала, починає знову ворухитися. Члени большевицької амбасди в Вашингтоні та її платні й неплатні агенти починають знову забирати слово в важних міжнародних справах. Кілька днів тому, наприклад, заступник самого большевицького амбасадора в Вашингтоні забрав слово на одній американській конференції, щоби нібито висвітлити затемнену європейську ситуацію, а при тому підсунув кілька хитрих підходів у користь Росії.

Як звісно, від часу міненської конференції Гітлера, Мусоліні й Чеймберліна, в світовій пресі говориться про Німеччину як потужну державу, а про приняття Гітлерових догматів Англією як доказ цієї потуги. Нікому не є тайною, що Росія була проти того рішення та що вона робила все можливе для покерування плянів Гітлера. Що вона цього не зробила, це загалом приписують слабості Росії.

Проти цих загальних висновків виступає керуючий справами російської амбасди в Вашингтоні. Каже, що Німеччина переперла свою волю в Мінхені не тому, що вона була сильна, але тому, що вона була така слаба, фінансово й військово, що її союзники боялися, що завдання її дипломатичної поразки її просто завалить.

І Росії не кликало на поміч проти Німеччини, — каже цей самий дипломат, — не тому, що вона слаба, але тому, що вона занадто сильна...

Ціль таких висновків така ясна, вражіння, яке вони мали викликати, такі очевидні, що нема найменшого дива, що ці висновки не найшли в Америці просто ніде ніякого відгуку, дарма що тут є досить людей, які на кожну справу, а передовсім на справу світової політики хочуть дивитися реальними очима. Газети подали висновки промовця як біжучу новинку, але не трактували навіть її неординарних висновків як політичної сенсації. Просто гейби хотіли сказати: Пес бреше, а віз їде.

Всі зрозуміли добре вагу висновків большевицького пропагандиста. Всі знали, що це правда, що Росії на поміч проти Німеччини не кликало. Однак, чи Росія в обороні своїх інтересів мала аж тоді виступати, як до цього інші закликали? Російський уряд звичайно на інші держави не оглядався й покликував на брак запитань з боку інших держав мусить робити вражіння викриту, котрого ціль є закрити справжній стан. Яку саме сторону хоче закрити большевицька пропаганда, не важко догадатися: це ясно з слів усіх большевицьких пропагандистів. Це ніщо інше, як слабкість, фінансова й мілітарна, російського уряду. Він не лише слабкий, але заражений почуттям цієї слабкості. Він ще говорить як великан, вказує на свої великі простори, на велику масу населення, але він самий знає, що цього всього для проявлення справжньої сили мало, бо силу видно лише в її проявах. Світ судить силу по проявах, а не по запевненнях по силу.

ОДИН ІЗ СВІТЛИХ ДНІВ

(31 Львова).

Серед сірої буденщини, що прикриває важкі труди галицької України у важкій і виснажувальній боротьбі за зловому душу народу, а декуди то й за існування, серед тих безпросвітних днів, серед кривд і скреготом зубів, серед терпіння і мук, що мішаються з радісною свідомістю про те, що часи чейже зміняться, заблеще десь-колись на овиді ясне сяєво, яке навітність минуле, розяснить теперішність, вкаже на ту живу, бухаючу силу народу, що зродить велике майбутнє. Таким сяючим днем, був денний Зізд делегатів Рідної Школи, що відбувся у Львові дня 2-го лютого ц. р. Відбувся він у просторій, на жаль — жидівській салі, бо дві українські зали чужі, а третій — нема.

Не здержали делегатів високі для них кошти переїзду, не перешкодила злота урядових польських чинників, що відмовили Рідній Школі належної на такі зізди залізничної знижки. Від Снятина й Городенки до Ярослава, Лиська, ба й Рівне, від Сокаля й Турки зіхалися делегати, щоб підчислити загальні осяги тієї — як писав у привіт до Зізду львівський єпископ Іван — „найріднішої та найсимпатичнішої установи“; щоб дати свої практичні поради на дальший крайчий розвиток; щоб себе взаємно пізнати й піднести на дусі, аби не податися перед злим натиском і пляном наступом ззовні. А цей наступ такий нагальний, що вирине кончею прискорити діяння українського духа, в найширших масах. Треба в приспіненому темпі освідомити українські родини, залучити їх виховний зразок і матеріал на всякий випадок, якщо безмежна ненависть гасителів зруйнувала близько 60 літ діючу „Рідну Школу“.

А надіяється в нашій дійсності можна всякого. Обеднати противні сили пруть на нас своєю працею, деморалізацією, кривдою, а коли й це не викаже успіхів, — то й чисті механікою: парцеляція на східних землях, колонізація — отже мішання населення, виселення рухливих одиниць з прикордонної полоси, а коли й це ще замало, то ладять закон про право переселювати на цілій державній області.

Великі досягнення Рідної Школи. В 1938 р. удержували 688 виховних одиниць, 1,090 виховників, крім організаційних працівників, все те оплачуване народним грошем, чи 2,074 організаційних станиць, це вже більші осяги, як їх має не одна невелика держава. Але нема в нас таких, що вважалиб той стан вистачаючим, задовільним, що намагалися би вдержати його непорушним. Всі ми свідомі, що всі ті станиці, це тільки кріпости в нашому загальному, на жаль — все це тільки оборонному фронті.

І якщо тим, що бажано укладу Рідної Школи як установи, що загрожує їхнім плянам, здавалося, що відмова права народів на обрядову „коляду“ в користь Рідної Школи, звальє цю установу з ніг; або що відмова залізничної знижки на Загальний Зізд Рідної Школи вдержити дома тих, що ті установи віддали, — то на цість дуже завелися. Три сотні активних діячів заявили на Загальному Зізді свою одностайність, взяли собі до серця ту науку, що їм дають нам правлячі в краю чинники, а саме, що тільки власними силами, незалежно від волі й інтересу, чи примх інших — мусимо розбудувати всі наші цінності, що тільки на тих силах можуть спертися наші надії на майбутнє.

Присвоєнню цієї науки дав виступ останній Загальний Зізд Рідної Школи у промовах делегатів і прийнятих резолюціях. Так гідно-достойно, що ніколи не поставив себе Загальний Зізд Рідної Школи; так високо вартісно й самопечно, що ніколи не лопотів жовто-блакитний рідношкільний прапор. Останній Зізд — це була маніфестація одностайності й розуміння високим, незаступленим нічим вартостям, що їх несе Рідна Школа. Не було групи, чи партії, не було кругів, що дуче й серцем не взяли участі в тому Зізді. І як в найбільшій пошані бурхливо вітали Загальний Зізд привітне письмо Найдостойнішого Митрополита, що слабом станом здоров'я виправдував свою непряність у тому Зізді, як щиро прийняв прихід на салью Преосв. Єп. Никити Будки, старого президента Костя Левицького, голову Наукового Товариства ім. Шевченка, д-ра І. Раковського, чи інших нотаблів — представників найвищих українських установ, — так теж щиро висловлював подяку й признання, всім чинникам, що причинилися своїм розумом, трудом, грошем до вдержання цієї установи, що є національним плугом. Очевидно — найбільша пайка

признання впала саме Українській Еміграції Америки, бож це чинник, що з Рідної Школи ніяк не користує, а своє серце відкриває для неї тільки наслідком панування в ньому ідеї національної соборності. Зокрема згадано за „Об'єднання“ як ту організацію, через яку українці в Америці так ревно підпірають „Рідну Школу“.

По величавому маніфестаційному Зізді не думає Рідна Школа спочивати на лаврах. Підхід до найширших верств молоді, наукове розроблення української виховної справи та поширення тих відомостей в кожну українську хату, — це провідна лінія дальшої праці. І не злякають всякі во-

рожі підхвисти, як це робить нагірш україножерна (єндецька) польська преса, що представляє діяльність Рідної Школи як крайню шовіністичну, що накликає на неї владу, мовляв: „заступником голови в Рідній Школі є М. Коновалець, рідний брат вбитого полковника“ (до речі — Коновалець є від давня секретарем Рідної Школи); не відберуть завзяті такі події, як зайшла в очі перед Зіздом у Березові Нижньому (Коломийщина), де зі школи Р. Ш. хтось повикидав усі українські образи. Рідна Школа буде працювати так, як їй це на каже Геній нації, як того вимагає здорова національна ідея. Х.

дило. Коли москалям не вдалось витиснути з населення здачу збіжжя на насіння, то щож тоді остало хліба для прохарчування селянства?

Вістки про те, що в Україні та в інших частинах Московії вибухають голодні заворушення та що такі заворушення були, як насилу стягали з селян хліб, знаходять пряме підтвердження урядової московської преси.

Комунизм не зміг перебороти засухи й неврожаю. В комуністичному „раю“ панує тепер голод, який ще збільшиться весною цього року. Замість ратувати населення перед смертю, Москва розпочала переводити третю п'ятирічку виголодження України).

ГОЛОД В СОВЕТАХ

Советська преса приносить такі вістки:

„Комуніст“ (28.1.39) Сталинська Область в Україні не має в цьому році своєї картоплі, бо середній врожай її вносить тільки 1.5 до 2 тонн на гектар. Середній врожай збіжжя вносить 7.5 сотнарів на гектар, а в багатьох районах значно менше.

„Правда“ (29.1.39) в Воронізькій Області бракує 60% врожаю збіжжя на насіння. В Шестманському районі зіли люди 751 сотнарів збіжжя, призначеного на насіння. В Хворостянському районі зіли 1,783 сотнарів збіжжя, призначеного на насіння. В Верхньохавському районі зникло 3,000 сотнарів насіння збіжжя. В багатьох колхозах мішають на вмісно ріжні сорти пшениці і жита з собою, щоб лишати не забирали збіжжя на насіння.

„Комуніст“ (8.1.39) в Дніпропетровській Області України не вистачає 82,211 сотнарів зернобобового насіння. В Богодухівському районі не вистачає 14,312 сотнарів збіжжя на насіння. В Вільхавському районі селяни домагаються допомоги на насіння в висоті 5,205 сотнарів збіжжя, в Краснокутському районі 3,375 сотнарів, в Краснопольському 3,242 сотнарів. В Харківській Області недодає 38.5% збіжжя на насіння.

„Комуніст“ (29.12.38) в Бобровицькому районі Чернігівської Області хлібоздачі на 86.2% і до того бракує йому збіжжя на насіння. В Совхоз „Красний Забойщик“ здав хліба лише 9,000 сотнарів. Вже тепер забракло йому на засів 330 сотнарів зерна.

„Комуніст“ (27.12.38) в 188 совхозах України забракло 27,000 сотнарів врожаю пшениці та 7,000 сотнарів люцерни на засів.

„Комуніст“ (28.1.39) в Сталинській Області України не вистачає 56% врожаю пшениці на засів.

„Правда“ (5.1.39) в Красноярському краю деякі райони виконали здачу хліба лише на 32%, а натуроплату для МТС лише на 15%.

„Комуніст“ (22.12.38) в Софійському районі в колхозі Лібкнехта мали торгувати за хліб 60,000 рублів, а вторгували лише 13,000. Не було що продавати, бо не вродило. Про виконання плати хлібоздачі не пише жадна советська газета, як це було минулими роками. Навпаки, були вістки, що хлібоздача їде погано, що селянство отягається з віддачею хліба, ба що навіть з Москви рішено було вилати спеціальних підганячів на Україну, щоб видували хліб з села.

Торговецьким установам в Україні видано було наказ, щоб добре пекли хліб та давали про його доставку на місця споживання так, щоб не було перебоїв в харчуванні населення.

Вісток про врожай дуже багато, але не загальні, а поодинокі, що ось якийсь собі такий комуніст зібрав 50 сотнарів пшениці з гектара чи 1,000 сотнарів картоплі або 3,000 сотнарів буряків і т. п. Коли подаються середні цифри врожаю, то лише для поодиноких районів.

Найвиразніше висловлюється газета „Правда“ (з 29.1.39), коли пише, що в Вороніжчині зникає насіння тому, що населення зуживає збіжжя на інші потреби, тобто на прохарчування себе.

Важним являється не лише те, що насіння зникає, але і те, що його зовсім не було, чого доказом факт, що по багатьох областях взагалі не було насіння, бо збіжжя не вро-

З УКРАЇНСЬКОГО КАРПАТСЬКОГО ТЕАТРУ

Театр „Нова Сцена“, що зродився з малої групи аматорів — учителів, які протягом кількох років своїм власним коштом поширювали живе українське слово з сцени, не зважаючи на різні переслідування, сьогодні стоїть на своїй висоті і переміняє в державний театр Карпатської України.

Тепер саме театр „Нова Сцена“ робить турне по більшості східних Карпатської України: в Ясіну, Рахові та Великому Бичкові. В заїзді на Гуцульщині взяло участь 30 членів під проводом директора театру А. Шерегія і шефрежисера — хореографа В. Лівовицького.

На своєму турне театр „Нова Сцена“ є такі вистави: „Часи минають“, драматичні образи на 3 дії з життя Карпатської України. — Ю. Грома.

„Над Дніпром“, драматичні образи відомого поета О. О. Леся, 60-літній ювілей якого Карпатська Україна святкувала недавно.

„Місяць і Зоря“, казка-оперета, лібрето Миколи Чирського, музика М. Аркаса. „Отаман Хмара“ з революційного життя на східних українських землях. — Ю. Горіс-Горського.

По закінченні турне вертає театр „Нова Сцена“ до столиці Карпатської України — Хусту.

Населення Карпатської України приймає українських артистів з одушевленням, як символ свого відродження.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Анонімний. — „Обеднання“ висилає на ті цілі, на які громадянство зложило жертви. Воно не може змінювати волі жертводавців. Дивується, що вислали на край \$10,000, а так мало на „Рідну Школу“. А чия ж вина? Чи „Свобода“ не накликувала, що треба при збірках пам'ятати на Рідну Школу? Чи не видвигала цієї справи окремою статтею? А щож доброго робите Ви своїм „анонімом“? Замість показати, що Ви самі зробили для „Рідної Школи“, і зібрати в громадській жертву на ту ціль, та при тій нагоді звернутися до загалу з новим закликом, щоб допомогти „Рідній Школі“, накликуєтесь на „Обеднання“, що воно вислало так мало на „Рідну Школу“. Та воно висилає те, скільки зложать для „Рідної Школи“. Тому беріться до праці. Якщо Вам та ціль дорога, а такою вона повинна бути, так беріться до роботи і збирайте збірку на „Рідну Школу“. А ми певні, що як зробите дійсну роботу, тоді вже певно не буде хотати свого імені. Отже прислайте свою власну жертву на „Рідну Школу“ і від інших. Бо тільки таким чином покаже себе розумною, жертволюбивою і патріотичною людиною.

Микола Костомарів.

КУДЕЯР

ІСТОРИЧНА ХРОНІКА

В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

Частина перша.

(12)

Левкова мова припала до серця цареві, котрий мучився підозрінням, що його, неначе дурня, хотять підійти та пришевелити чинити це, чого він не хоче. Цар прикликав до себе Анастасію Вяземського, молодого любимця, котрого він вже тоді приблизив до себе.

Танасю, — сказав цар — якийсь блаженний появився між народом, про війну віщує; розповідає, що він там такого говорить, а коли почуєш цю небудь про нас, зараз великохопити його... Не зважати на це, що він блаженний.

Вяземський шукав блаженного, розпитував, їздив кілька днів по Москві — і сід застиг по блаженному; неначе у воду скопив; а тільки дізнався Вяземський, що ввечером того самого дня, коли він був у ца-

ря, видили його у Подкопай, він кланявся народові на всі сторони і говорив: „Бувайте здорові, люди добрі! Побачите мене хіба в недобрый час, коли ворог бісурман під Москву підступить!“ І опісля вже ніхто його більше не бачив.

Царя.

В кімнатах царя, довкола великого стола, застеленого зеленою в червоні цвіти скатертю, стояли дві робітничі й стара бояриня, що наглядала над жіночими роботами. Подальше від них, коло дверей, стояв чоловік, літ понад тридцять, з задумчивим лицем і беззастаново опускав очі в землю, як цього вимагала ввічливість і поважання до цього місяця,

в котрім він знаходився. Одіж на ньому була напів монаха, чорна, довга: лише голова була відкрита. На столі лежав рисунок, представляючий зображення Христа до гробу. Женщини, що стояли довкола стола, знаходилися очевидно в тривожному дожданні і безперестанно споглядали на маленькі двері, ведучі до дальших кімнат царя Анастасії. Ніхто не смів завести розмови. Вкінці двері відчинилися, ввійшла царя, жінчина біла, сухорлява; її черти, коліс гарні, були глибоко попорані передчасними зморшками, в її очах відбивалися смутки і огірчення. Вона була одягнена в голубу атласову літню сукню з срібними вишиваннями; на голові у неї була боброва шапочка з денцем, усіяним перлами. За нею поступали дві панни в червоних літніх одягах, з розпущеним волоссям. Їх боязкий погляд вказував, що їх тримають в острій дисципліні. Наближившись до стола, царя мовчки оглядала рисунок.

Ось тут, матушко государице-царице — сказала стара бояриня — іконописець з Новгороду розмалював зобраз плащаниці; може твоєї царяці подобається?

Іконописець поклонився до землі; царяця поглянула на нього, відтак подивилася на рисунок і сказала тихо до боярині: — Видати йому три рублі, най їде.

Бояриня дала знак іконописцеві, а цей, зрозумівши, вклонився і вийшов.

Перший артист, — сказала бояриня, — матушко государице-царице і великий учений, у отця Сильвестра на вихованні перебував; а дав йому Бог талант іконописний. Він живе, государице, в Новгороді.

То він новгородський? — сказала царяця, — а й у Сильвестра виховався? Не хочу! Не робити плащаниці після його взірця. І найперше не приводити мені з Новгороду жіночих майстрів, а передісім вихованців попа Сильвестра. Чувеш? Щоби цього більше не було! Чиж у наших городах не можна виховувати? Хібаж у Москві нема гідних? Що це таке, все з Новгороду й з Новгороду? Новгород до всього взірцем став, і навіть Богові по новгородськи велить молитися. Москва голова Новгородові й всім городам: так і в книгах написано. А хібаж у Новгороді більша благодать? чиж ростовські чудотворці не святі-

ші від новгородських? Новгород не рівняється з Ростовом, а не то з Москвою! А ти жме Новгородка, чи що?

Матушко государице, — сказала бояриня, — відомо тобі, що я родовита московка, со старинного московського роду.

Но, то знайди іншого іконописця, — сказала царяця, — але не з Новгороду; а вже ніяк з Сильвестрових вихованців. Піп набирає собі на вулиці Бог знає кого, та на людей виводить... І через його вихованців ніхто хліба не може дістати. І попами своїх ставити, і підлячними ставити, та ще образи малюють його люди. Знайди кого іншого.

Станеться по твоїй волі, государице-царице, — сказала бояриня.

На це ввійшли в кімнату дві брати царяці, Григорій і Никита, одинокі мужичини, що мали право в кожній порі входити до кімнат царяці.

Анастасія продовжала: — А три рублі? То їм і проплати з твоєї вини! Колиб ти мені була сказала, що з Новгороду, то я була би й не казала навіть показувати його образу і взірця.

Матушко государице — сказала бояриня — не гнівай-

ся. Я зверну ті три рублі, коли вони даремно страчені через мою вину.

Було би між жебраків роздати! — говорила царяця. Ади, три рублі не знати за що зваж! І так дре за свою нужденну роботу на ніщо не здаду, а інші бідні з голоду умирають. Їм треба помагати, а не даремно кидати гроші сільвестрівцями. Розтовстіє вже забгато полина, нехай би з своєї наживи роздавав своїм.

Матушко-государине, — говорила бояриня, — будь ласкава не гнівайся. Я зверну три рублі.

Я від тебе трьох рублів не візьму назад, — сказала царяця — віддай їх половину до Троїці, а половину між жебраків розділи, коли твоя воля. А то, справді, скільки бідних можна би обділити трьома рублями, а так вони в одну ненастину утробу новгородську попилились... Боже, Боже, прости наше прогрішення! Ну, гляди, постарайся за іншого іконописця, московського або ростовського, або ярославського, тільки не новгородського і не з Сильвестриногго гнізда. Іди до себе.

(Дальше буде).

СВІТА — ДЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШІЙ ЦІННИК КНИЖОК.

АВТА ЗМІНИЮТЬ СПОСІБ НАШОГО ЖИТТЯ

В більш як сорок містах Злучених Держав відбулись вистави нових автомобілів. Вони відновили дискусію на тему, яку роблять відобрає автомобілева індустрія в економічному житті Америки, бо нормалізація згаданого індустрії є показником загального господарського піднесення. Значні доказують, що хоч в Злучених Державах люди користуються сімдесять відсотками світової продукції моторів, то автомобілева індустрія в Америці має вигляд на розвиток. Авто вже давно перестало бути локсусом як для рідняків так і для робітників. Моторний вік основи зміняє спосіб нашого життя. Міське населення постійно доселюється за містом де воно може вигідніше жити і дихати свіжим незмішаним повітрям. Мільйони людей скорю житимуть у стомилевій віддалі від міста, куди щодено їхатимуть на роботу. Транспортиція вимагатиме мільйони нових автомобілів і на цій власне основі моторова індустрія свою будучність.

Комерційна продукція моторних возів почалась 1900 року. Того то року продано 4,192 автомобілів, які були дуже примітивні й зовсім неподобні до цих, якими тепер їздимо. Це був, так би мовити, початок моторного віку в Америці. В 1910 році в Злучених Державах вже випродуковано 181,000 авт, 1920 року зроблено їх 1,905,000, а в 1929 році, перед самою депресією, американська моторова індустрія випустила на ринок 4,800,000 автомобілів. Господарська скрута значно втратила автомобільну продукцію, але вже в 1938 році вона знов піднялась. Минулого року на автомобільному ринку знов появилася 3,798,000 нових автомобілів. Статистика доказує, що на світі нині є 45,000,000 авт, з того 31,500,000 цебто 70 відсотків світової продукції, є в Злучених Державах.

Автомобіль не видумала одна людина. На його частини є 300,000 окремих патентів. Мотор в нинішнім автомобілі, це продукт систематичного удосконалення. В початках свого існування мотор складався з 7,000 частин і, як забавка, був головною атракцією в цирках. Нинішні пересічні авто складається з 15,000 частей які, в кожнім разі, можна замінити новими.

Перша поява автомобіля для загального ужитку була викликана в деяких кругах велике занепокоєння. Наприклад, фабрики кінних возів й упряжі відразу предвиділи

кінець своєї індустрії, а фіякери жалувалися, що таксіви відбирають їм заробіток. В цім було багато правди, бо наслідком появи автомобіля около півтора мільона людей втратило спомогу заробітку. Однак поспішний зріст автомобілевої індустрії за кождо втрачену працю створив чотири нових. 1937 року в автомобілевих заводах працювало біля 583,000 робітників, 1,125,000 людей займалися продажем і тагоженням авт, а 279,000 робітників працювали при будові автомобільних доріг. Крім цього в Злучених Державах є 3,109,000 керівників вантажних троків та 171,000 керівників автобусів і таксівок. Значить, що автомобілева індустрія в Злучених Державах дає заробіток 6,037,000 людям.

В різництві моторова індустрія також зробила зміну. Фармерські трактори замінили коней при оранні і сіннію, а при допомозі авт фермери можуть скорше з собою сходитись і творити краще громадське життя. Варто ще зазначити, що перед появою авт не кожний мешканець міста мав коня з бричкою, а тепер багато з них їздять автомобілями.

Очевидно, що кожна справа має два боки — злий і добрий. Злим боком моторового віку є те, що автомобілі забивають багато людей. В 1936 році згинуло 36,800 осіб, а 1967,840 людей авт тяжко скалічили. На виставах нових авт можна було бачити, що фабриканти удосконалюють контроль машинерію авт. Тому треба надіятися, що такі удосконалення й обережність в керуванні авт значно зменшать автомобілеві випадки в Америці.

ФЛІС.

Подорожі до

- КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ,
- ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ,
- РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Пересилка грошей.
Бізнес й Доми на продаж.
Аскурація ринкового року

Нотаріальні акти й старокраєві справи полагодує:

ПЕТРО БАРТКІВ

Real Estate & Insurance Broker
Notary Public.

309 EAST 14th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Phone: ALgonquin 4-8254.

В крамниці.

Жебрак: — Дайте кусничок хліба!

Крамар: — Не маю початого, самі цілі.

Жебрак виймає з торби кілька кусників:

— То прошу дати цілий, я видам вам решту.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIAN CHORUS WINS SILVER CUP AT FOLK CONCERT

First Annual Recital by Racial Council Groups Given Warm Greeting by Audience.

The first annual folk concert recital of the Racial Council of Stamford was given last evening in the auditorium of the Burdick Junior High School. A capacity audience gave all of the programs enthusiastic reception.

Programs of three to four songs each were sung by organizations from six racial groups. The Dunbar Choral and Dramatic Club, led by Mrs. Maude Barrow, representing the Negroes; the Junior Haddassah Choir, a newly organized chorus of Jewish girls who sang songs of Palestine in Hebrew under the leadership of Miss Mildred Haber; the Scottish Choir of 33 voices wearing costumes representing Saint Andrew's Cross, the patron saint of Scotland, led by Walter R. Rye and accompanied by Sara D. Aitchison; a Lithuanian Quartet, directed by Hedwiga V. Stulginski and accompanied by Miss Ann Matutis; the Ukrainian "Boyan" Chorus of St. Vladimir's Ukrainian Catholic Church, led by Peter Sawinski and accompanied by A. Panasiuk; and St. Mary's Russian Orthodox Church Choir led by John Kumsaw.

The songs were largely folk songs of the various countries. The colorful national costumes of the singers and the differences in music of the various nationalities held the audience.

Irving Rosenblum, secretary of the Racial Council, in making the announcements and speaking of the aims of the Council said that it did not share the viewpoint that "practice of Americanism demands the extermination of those who are of foreign birth or trace their origin to foreign lineage."

During intermission a talk was given by Horst von der Goltz, executive director of the Folk Festival of the World's Fair of 1939, and one of the judges of the Stamford Recital. He told how the popularity of folk singing had grown in New York during the last 20 years. He said that at present in New York there are more than 100 singing societies representing 40 nations, having more than 6,000 singers in costume, and 20 regional orchestras. The Folk Festival will be held at the World's Fair on May 7.

A silver cup was awarded to the Ukrainian "Boyan" Chorus for presenting the best program. In presenting the cup on behalf of the board of judges consisting of Mr. von der Goltz, David Rabinowitz, Miss Dinda Cappabianca and William O'Shaughnessy, Mr. O'Shaughnessy said that the judges had considerable difficulty in making the award. The cup will be competed for annually and held permanently by the organization which wins it three times.

(Stamford Advocate, February 17, 1939)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СИРАКЮС, Н. Й. Надзвичайні збори Тов. Запорозька Спів. від. 317, у справі злику (з дружини місцевими відділами) відбудуться в неділю, 26 лютого, по Св. Божій, в У. Н. Домі. Проситись всіх членів і членкинь прибути й що так важку справу кожен вирішити. — Р. Бойко, пресе; М. Дидик, кас; Р. Пристай, секр.

УВАГА! БОСТОН, МАС., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ СЕСТР. ПОКРОВА БОЖОЇ МАТЕРІ при українській православної церкві, аматори відіграють

„ЩО НАС ГУБИТЬ“

народно мелодраму в 5 діях з співами.

В НЕДІЛЮ, 26. ЛЮТОГО (FEBRUARY 26, 1939)

В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ, 136 ARLINGTON ST., BOSTON, MASS.

Початок 4:30 пополудні. Вступ 35 центів.

Сердечно запрошуємо всіх українців, а особля українське жіноцтво та місцевих і помісцевих гостей. — Слави Україні! Уряд Сестринства.

НЕ ЗАСТРАШЕНА.

Аліса М. Гібсон, 27-літня доглядачка недужих, пробувала тому два роки зіскочити з балюну на висоті 2,000 стіп при допомозі скоропаду, але при тій нагоді поламала собі кості. Тепер, виздоровівши, пробує знов скоку з парашутою з 150 стіп високої вежі.

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ З КРАЮ ЗАМОВЛЯЙТЕ СЬОГОДНІ!

Берім біду за роги, велика збірка веселих сценко, пісень-куплетів, розмов та одноособових і збірних самоговорок, на веселий вечір 45 ц.

Виталивий бурсак, комедійка для молоді в 2-ох діях, з часів Хмельниччини (2 жінчини, 4 мужчин, дівчата, хлопці) 25 ц.

Ой три шляхи широкі, драма з сучасного життя в 4-ох діях, 8 муж., 5. жен. 30 ц.

Село на сцені, збірка монологів, діялогів, співів і представлень, які надаються для влаштування; ревії, вечірні, товариські зібрання тощо 30 ц.

Інценізації вибраних творів Тараса Шевченка з 15 об'язками, укладу сцени та 6 піснями в нотах 40 ц.

Садок вишневий коло хати, пєса на одну дію, на підставі молодечого життя Тараса Шевченка. 2 муж., 1 жінка, 6 дітей 25 ц.

На кредит і на С. О. Д. не висилаємо. Замовлення висилайте на адресу:

“SVOBODA”
P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ЯК МІ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Виказ жертв на Світлову Виставу.

Члени 204. відділу У. Н. Союзу зложили жертви на Світлову Виставу: А. Гелетін \$10; Станіслав Гурин \$5; по \$2: В. і М. Гук, К. і В. Гавришкі, Е. і А. Хитрик, Я. Гавришко, С. Тур, М. і А. Гавриш, К. Митрошук, по \$1: О. Дзюрка, Катерина Біла, С. Кулик, Л. Мороз, М. Максимчук, Т. Дутчик, Н. Редчук, В. Галушка, М. Лисогір, В. Бабосюк, М. Дарчук, С. Лисак, Р. Рибак, І. Розів, В. Шустаревич, В. Новакоский, І. Гончарук, І. Гудима, М. Мороз, О. А. Іваншин, Марія Лехицька, С. Ткачук, М. Бродіт, М. Осачук, др. І. Сиді, І. Чорний, В. Полюбович, Е. Остров, Ф. Душник, А. Душник, Я. Марків, Е. Дворчак, Я. Шигол, М. Першин, Е. Чин, М. Жирій, Д. Каршин, Ольга Палац, по 50 ц: О. Ковалович, П. Марчук, П. Папирівський, А. Паселко, А. Лесняк, Марія Гибол, 25 ц: До-тепер зібрані ці гроші і з цієї суми відіслані переслати Українському Американському Виставовому Тов. в місяці червня 1938, \$50, а в місяці лютому 1939 також \$50.

М. Близняк, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ.

На народні збори.

На річні збори Тов. Жінок ім. Ольги Басараб в Гейсон Парку, предсідниця Аліна Цукерман, що треба влаштувати 15-літню річницю смерті Ольги Басараб. Члениці уряди вислати з цієї нагоди \$10 на народні цілі: \$5 на Річну Школу, а \$5 на інвалідів. Гроші вислати через Об'єднання.

Юлія Калуй, секр.

БРУКЛІН, Н. Й.

Виказ жертв.

Виказ жертв, зложених при нагоді зборів Тов. ім. В. Хмельницького, від. 158 У. Н. С., в Брукліні, 2 січня п. р. Зібрано \$26.25. Розходу \$8.50. Останню суму \$17.75 доуложено до суми з Листопадового Свята, що разом дає \$100.55. Ці гроші переслати вже через Об'єднання. Зложили: І. Селіно \$5; Р. Юнга \$2; по \$1: І. Парут, Г. Сокол, Ю. Павчак, І. Була, А. Паленчик, Л. Кіс, Д. Сенюта, В. Галас, Ф. Заір, М. Баргай, по 75 ц: Н. Цибровський, В. Костів, по 50 ц: Т. Сорока, І. Мудрик, І. Масник, С. Галушко, А. Оленбайт, П. Корейко, М. Кіт, С. Канюка, Г. Сидорко, П. Дубовенький, В. Сиднішин, Н. Строчук, Т. Шеремета, по 25 ц: Л. Костів, Е. Кийта, Н. Бейл, І. Корюков, Н. Круж, (в попередній виказ пропущено Олена Гавзда \$1).

М. Близняк.

ГІФСТОН, ТЕКСАС.

На Річну Школу.

Гроші Паско Барбаш переслати через Об'єднання \$10 на Річну Школу. Зложили: П. Барбаш \$7; А. Спотівський \$1; А. Шалер 75 ц; Т. Ренфро 50 ц; по 25 ц: В. Фарінгтон, Ф. Сперс, пані Дікайс.

М. Близняк.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З Листопадового Свята.

Пересилка через Об'єднання \$37.28 на українських інвалідів. Гроші ці приїшли з Листопадового Свята, влаштованого заходами Стрілецької Громади і П. К. У. Н. Товариств; 6 листопаду м. р. в Нью Йорку.

М. Близняк.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,

between 1st and 2nd Avenues,

NEW YORK, N. Y.

Тел. GRAMERCY 5-2410.

Урахові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

М. Близняк.

МІРОН ЛІТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжниць, як далеко поза Ньюарком. Враз потреби телефонуйте до нас. Обслуговуємо і чеська. — Офіс:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удотерейкер

зв'язує погребам по ціні так низькій, як \$150. Обслуговує найкраще.

JOHN BUNKO

Experienced Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: Gramercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОК, БРОКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

787 PROSPECT AVENUE,

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Melrose 5-6877

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

Пошукую своїх двох сестер ОЛЕСЬКИ І АНЕЛЬКИ ДИДИК, котрі походили з села Баранівка, пов. Березани. Правдоподібно обі заміжані й перебувають у Філадельфії, або біля Філадельфії. Якщо хто знає про них, або вони самі не прочитали, проситись зголосити на мою пошук подачу адресу: Стефанія Дидик-Кучер, Mrs. Sofia Kucher, 312 E. 9 St., New York, N. Y. 44-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОШУКУЮ ЧОЛОВІКА на фарму до роботи коло курей. Платня під умови. Головентися до:

THEO. KOWALSKY,

R. 1, Box 415, Millville, N. J.

Даром пробна ЗІЛЛЯ

МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон є прийнятний і легкий до зжиття.

Мілертон дає найкращі успіхи, коли його вживається тільки в кожен день, а тоді заживається швидко, а зовсім перед нічним сном, або по вставанні рано.

Мілертон не виробляє привички. ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА \$1.00

вистачає майже на цілий місяць. Спеціальна оферта читачам „Свободи“:

[ ] \$1.00 за одну коробку Мілертону

[ ] \$1.50 за дві коробки Мілертону

[ ] \$2.00 за три коробки Мілертону

Питайте за зільям Мілертон у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишіть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U,

P. O. Box 628, Newark, N. J.

МИХАЙЛО КАНЮК

УКРАЇНСЬКИЙ ПОХОРОБНИК

2321 W. CHICAGO AVE.

CHICAGO, ILL.

Модерна каплиця.

Добра обслуга.

ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

Телефон: ARmington 4575

Тел. до дому: Seeley 0298.

МИРОН ЛІТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжниць, як далеко поза Ньюарком. Враз потреби телефонуйте до нас. Обслуговуємо і чеська. — Офіс:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО.

(42)

Та хоч Юнго був розлучений до скаженості то проте його люти ще було замало, щоб побороти Тарзана. Замало було навіть його великої сили. Бо це все мав Тарзан, а крім того ще мав зручність, вмільсти панувати над собою, та інтелектуальність. Юнго протяг свої руки, щоб схопити Тарзана, а малпи збоку кричали: „вбий, вбий“.

Та як тут було його вбити, коли він все виховувався Юнгові з рук. Що вирветься Юнго до Тарзана, а цей скочить боком і Юнго мов дурень заточиться та мало не впаде. Тарзан навмисно довгий час так грався з малпою, бо він знав, що велика лють лигн в першій хвилині боротьби додає звірині, чи чоловікові, силу. На довшу мету скінчена лють знесилює всяку істоту.

А коли Юнго від цієї боротьби і від власної злості охляв, Тарзан підкочив до нього і рукою обняв його за широк. Та так сильно, що Юнго відразу захрапів. Тепер Тарзан всю свою енергію скупив в тій руці, що здавлювала малпу. Малпа пручалась на всі боки. Вони разом повалились на землю. Та Тарзан не дбав про це, а цілком своєю силою душив Юнга.

Нарешті малпа почала повільніше боротись, а далі захрипіла: „когода!“. Це значило: „піддаюся“. Тарзан знав, що по тім признанню Юнго додержить обітницю. Тому він пустив малпу і сам скочив на ноги. При тім він закликав: „я королем!“ Та він мусів ще вичекати хвилину, чи не знайдеться ще хтось інший зоміж малп, що захотів би з ним поборотись.